

PŘÍTEL LIDU.

ROČNÍK VIII.

WILBER, NEBRASKA, VE ČTVRTEK DNE 6. DUBNA 1899

ČÍSLO 30

Telegramy zámořské.

Videa, 2. dubna. Na hranicích bulharsko-tureckých došlo k vzájemným srážkám mezi pohraničními strážemi tureckými a bulharskými. Ku srážkám došlo u Kozyl Agob u Jambolu, ve vých. Rumélii na březích řeky Tonja, nedaleko od Adrianopole. Jak slyšela ze Sofie oznamuje, napadli Turci slabou četou pohraniční stáží bulharské, která ale za pomoci obyvatel bulharských turecké většice naspěť zabrala po boji jednu hodinu trvajícím. Na obou stranách padlo více lidí a mnoho bylo jich raněno. Turci pokoušeli se tu zmocnit posíle od Bulharů držících. A od té doby Turci nestále Bulhary znepokojují a provokují.

London, 1. března. "Times" píše: "Všem třem mocnostem, Spoj. Státům, Německu a Anglii, patří všechno uznání a zásluha za to, jak zachovaly se ve sporu Samoanickém. Ačkoliv spor tento dosud ani na tu ani na onu stranu rozhodnut nebyl, je-li se tu hlavně o zachování Berlinské smlouvy a tu Anglie hotova jest ku koncertu s kteroukoliv mocností, jež by v právu její zasáhla. Anglii jediná se především o odzbrojení domorodců a záporců přivázání sem zbraní."

Kiso-Chau, Čína, 2. března. Obyvatelé vesnice napadli přítomné jistého německého důstojníka, Hanemana, pak drgouna Mutze a jednoho inženýra Vochschulte, kteří našli se na procházce do Techau-Fa. Stráž se tu zuřivě boj Němci-Jobě jsou ozbrojeni, zastřelili více Číňanů a mnoho jich poranili. Sami vrátili se zpět úplně zdraví.

Moskva, 1. dub. Bulharské listy proude útočí na bývalého předsedu ministerstva Stojlova a žádají jeho potrestání, nebo dopustí se velkých podvodů a zpronevěření. Před nedávnem musel být kuřákem Ferdinandem zbaven úřadu finanční ministr Theodoroff a ministr obchodu Benef, kteří společně se Stojlovem stali pokladní okradli. Proto také jsou bulharské finance ve stavu tak těžkém. Ferdinand obdržel tyto dny žádosti od 2500 civilních úředníků, žádajících, aby jim byla vyplacena za mnoho měsíců zadržaná služba.

Zda Stojloff neuprheze z Bulharska, bude s ním zavedeno kriminální vyšetřování.

Paříž 2. dubna. Bohatý občan jménem Henri Touret byl dnes na Bois de Boulogne zastřelen nějakým zuřivým pomatenkem, který považoval jej za prezidenta Loubeta. Zastřelený občan byl prezident tak nápadně podoben, že tu byl omyl velmi snadný. Vrah zve se Azov, je patrně šílený a nalézá se pod policejním dohledem.

Videa, 4. dubna. Následník trůnu arcivévoda Frant. Ferdinand, o známí, že se nebude ženit a vzdává se nároků na rakouský trůn ve prospěch svého synovce Karla, syna arcivévody Qty.

Zpráva tato všeobecně překvapuje a to tím více, an v té věci dosud jedině císař rozhoduje a Ferdinand k tomu žádného práva nemá. Ferdinand rozhodl se ostati svobodným a před neclavem roznesla se o něm zpráva, že se oženil s ženou z lidu, což ale nebylo pravdou. Císař odezdal by rad trůn své dceři Marii Valerii, manželce arcivévody Františka Salvadora, nebo některému z jejích dětí. To ovšem muselo by dojiti praktické sankce, nebo přednost při následnictví po něm. Tu pak by případně císařství synům arcivévody Karla Ludvíka, jež císař u velké přízni nechová. A proto chce následavati příkladu Karla VI. a posaditi dceři na hlavu císařskou korunu.

Southampton, 31. března. Osobní parník "S t e l l a" vykonávající spojení mezi tímto městem a ostrovy v kanále La Manche, narazil za husté mlhy na známé skalisko Casquet, nedaleko ostrova Alderney a v 10 minutách se ponoril. Při nárazu praskl pární kotvi a ohromnou a tím dlo úplně záhuby bylo dovršeno. Loď Linx, která o tom

to nešťastí zprávu sem přinesla, nalezla na moři dva čluny se zachráněnými cestujícími, které do Southamptonu dopravila.

Při hrozném tomto nešťastí zahynulo nejméně 60 lidí a 40 nalézalo se jich v zachráněných člunech. Druhý důstojník Stelly, který na čluně se mezi zachráněnými, praví že loď naplněna byla lidem a mlha byla tak hustá, že ani na deset kroků před sebe viděti nebylo.

Jiná loď nalezla a sebrala ochráněný člun s 55 lidmi, mezi nimiž bylo dvacet žen a více dětí.

Nešťastí událo se asi ve 4 hodiny odpoledne a sotva že loď na skalinu narazila, vybuchl kotvi a loď roztrhala se v půli. Kapitán ostal na svém místě až do posledního okamžiku, dávaje rozkazy k rychlému spuštění zachráněných člunů, zachování pořádku atd. a zle také zahynul, zachovaje tu největší chladost až do hrozného okamžiku, kdy s vrakem zmizel v hlubinách oceánu.

Pět člunů bylo celkem spuštěno na vodu, jak vypravuje druhý důstojník, avšak loď topila se tak rychle, že člunům v její blízkosti hrozilo překocení.

Potopená loď byla majetkem železniční společnosti London & South Western a nacházelo se na ní v době nešťastí 220 lidí.

Jakmile roznesla se zpráva o hrozném tomto nešťastí, hrnul se lid do hlavních úřadovny zmíněné dráhy, kde odehrály se rozčilující scény. Manžel hledal tu manželku a dítka, žena svého muže, rodiče své dítka, atd. a zoufalé výkřiky, pláč a nářek ozývaly se v celém okolí.

Nešťastníci, jež při nešťastí tom zahynuli, byli většinou obyvatelé pobřežních měst a ostrovů a pouze jeden Američan H. A. Perkins, nalézá se mezi pohřešovanými.

Videa 3. dubna. Schoenerovi za pomoci povstaleckého zuřivce Wolfa, který jest redaktorem "Ostdeutsche Rundschau", zabijají zuřivou agitu proti katolickému náboženství. Svolávají a pořádány jsou schůze, v nichž vybiřeny jsou Němci k přistoupení na vřtu protestantskou, jež uznávána jest za jedinou vřtu Němců. Německé listy přinášejí články přímo palčivé, s ohlavením "Přýs k říšm", "Přýs k hnušným katolictvím" atd. Výsledky těchto shromáždění jsou, že mnoho kat. Němců odtrhlo se od různých německých parťáků a stran se Schoenerových.

Vláda vydala rozkaz ku všem mstodržitelům, aby vypověděli ze země všechny protestantské misionáře a bibličké společnosti. Toto opatření vláda učinila proto, poněvadž lid houfně na protestantskou vřtu přestupuje. Katolické biskupové sledují vše tak vážnou, že rozhodli se odbývat ve Vídni jezd a o záležitosti té rokovati.

Ve Vídni obdržán byl min. pátek sjezd německých nacionalů, ježmu předsedal známý zuřivec Wolf. Hlavním řečníkem byl protestantský farář Antonius, jeden z hlavních bojovníků proti říšmu. Prvním předmětem jeho řeči byl Bismark, jemuž věnoval vřelou vzpomínku, načež přešel k tématu "Přýs k říšm". Pravil, že nový vánek oživlá lidstvo, mizí katolická tma a nastává nový krásný den. Řeč jeho s nadšením jest přijata.

Telegrafické zprávy americké

Tajemný párník vlády.

Párník Scipio má být prodán v brooklynském námořní loděnici ve veřejném dražbě. To by vlastně nebylo tak nič zvláštního, ale důležitější záhadou jest, jakým způsobem se parník v držení amerických úřadů dostal. Při prohlášení nepřátelství vyšla vláda naše pohlavně stavajících všechny strany, aby nakupovali loď zbraně a náboje. Nejvíce však jich bylo posláno do Anglie. Některé obchody zůstaly nezavřeny, když anglická vláda prohlásila neutralitu. Nuže, nedaleko pobřeží Novolundlandska zabavila americká loď parník, jenž dle všech známek nikomu nenáležel, neboť neplal pod žádnou vlajkou, na něm nebylo ani živé duše, aniž kusa papíru, jímž by se doká-

zalo vlastnictví loď. Pouze podcotly plápolal vešle oheň. Párník náhlivě naložen byl uhlím, ale nebylo potřeba mnoho práce ku zjištění, že pod uhlím nalezají se zbraně sejmmodernější soustavy z anglických továren, rychlopalná děla Maximova a Hotchkissova a velká zásoba nábojů. Žádá, pak se mohlo stát, že parník Scipia zabloudil bez stáva, s ohněm pod kotly k ostrovům novofundlandským a tam nalezl byl americkou loď, zůstane nerozřešena, neboť vláda naše o záležitosti té mlčí.

Nová dráha.

Kansas City a Omaha budou spojeny novou dráhou, která povede přes St. Joseph, Mo. Vzdálenost mezi St. Joseph a Kansas City obnáší 52 mil, tedy 10 mil méně než kterákoliv jiná, sem vedoucí dráha. Jméno dráhy bude Kansas City, St. Joseph & Omaha R. R. Společnost byla inkorporována se základním kapitálem \$2,500,000. Všechny bondy uloženy byly v Paříži a Londýně.

Nešťastí na Mississippi.

Dne 30. března událo se na řece Mississippi děsné nešťastí, při němž 6 lidí nalezlo hrob svůj v hlubinách vlnetku. Osobní parník jachta Rowena Lecho, plující z Cairo, Ill., ztroskotala se blíž Tyler, Mo., následkem exploze kotlí a v několika okamžicích se posořila. Jediný kapitán loď Geo. Caldwell se zachránil, kdežto posádka a všichni cestující, dohromady 60 osob, bledně zahynulo. Později oznámilo, že též kor midelní loď se zachránil. Řeka v době nešťastí byla hrozně rozbořena na, takže záchranné mužstvo vzor nadlidského namáhání nebylo v stavu dostati se k tonoucím. Ztráty na majetku jsou ohromné.

Finové proti caru.

Ruský car vydal tyto dva ukaz, dle nichž mají být Finové kraje poruštěny. Proti tomu však rozhodně protestují Finlandští lidé usazení v New Yorku svolána byla dne 2. tm. valná schůze Finů, kde usnešeno no bylo, oznámiti světu veřejně protest proti tomuto ukazu carovu na poruštění Finů, poněvadž znamenalo by to násilné porušení, ba úplné zničení posvátných a tajných práv Finů národa. Finlandští pak zde a v Kanadě usazení, vyzývají se, aby postavili jako jeden muž a nápoonnici byli bratřím ve Finsku v tomto boji na zachování jejich národnosti, starých posvátných práv a proti tomuto násilí. A dále bylo usnešeno předložiti tuto záležitost co nejdříve vládě Spojených Států, se žádostí, aby Finům poskytnuta byla ochrana, an má na nich spácháno býti surové násilí.

Zprávy z Kuby.

Dne 1. tm. měla vojenská assembly odročiti své zasedání, k čemuž ale nedošlo následkem jakéhosi tajemného, z Washingtonu došlého telegramu. 23 členů hlasovalo proti odročení zasedání, poněvadž nevzdávají se nádeje, že za pomoci Spoj. Států podaří se jim kdes zřetkat značnější plětky.

Exekutivní výbor podal hned po zahájení zasedání min. sobotu resignaci a volba nového výboru byla prozatímne na neurčitou dobu odročena.

Gen. Sanguilli navrhuje, aby vyplacena byla mzda oněm kubánským generálům, kteří sice žádných bitev se neúčastnili, ale doma věci ku banské velmi vzácných a platných služeb prokázali svými vlasteneckými činy ve svých příslušných místech. Návrh ten jednohlasně prošel.

Zasedání assembly děje se většinou tajně a do zasedání dne 2. tm. došel telegram od zástupce kubánských ve Washingtoně, oznamující, že aspoň pro nynější dobu nestává žádná naděje na získání plětky ani ve Washingtoně, ani někde jinde.

Telegraf, konstruovaný signálním sborem Spoj. Států mezi Santiagu a Havanou, byl tyto dny dokončen a odevzdán svému účelu. Domácí obchodníci pochybují ale, že telegraf nebude moci býti operován po čas deštivé sezóny a že na něm natrope-no bude mnoho škod.

V Santiagu zatčeno bylo pět nebezpečných banditů, mezi nimiž náležá za se daleko široko obávaný desperád Nainon. Ostatní členové nebezpečné této rotě, která dosud prováděla své operace v okolí Holguinu, odhájala kamí na sever. Col. Gruble vyslal byl se setinou vojáky do tamních krajů, aby rotu rozpráši, pozatýkal aneb jednoduše postřelil.

Tyto nesnáze přivoděny byly následkem zastavení práce na veřejných zřízeních v provincii a nekonečné protahování povolení rozpočtu. To bylo příčinou nedostatku práce a dělníci sdružili se v loupeživé tlupy, združují se dobrodružného žitva toho zanechatí a jiti po práci.

V pondělí lapili vojáci Col. Gruble, po takřka pravidelně bitvě u San Luis, čtyři bandity, mezi nimiž nachází se odvážný a nebezpečný lotr Antonio Nunez. Bandité byli dopraveni do Santiagu, kde jsou bezpečně uvězněni. Plantáže Pimento byla navštívena jedenácti brigadami a všechny zásoby potravin zde ukradeny. Jelikož jim žádný odpor kladen nebyl, nedošlo také k žádnému boji. Za to ukalo se vojsko s bandity u Holguinu, kde došlo k zuřivé srážce, při níž jeden voják a dva bandité byli zastřeleni.

Na Kubě panují vůbec dokonale zmatky. Tak v tajném zasedání kubánského assembly bylo usnešeno odepřítiti gen. Brookovi vydání se známá kubánského vojska, následkem čehož nedošlo dosud k vypláti oněch třech milionů dolarů k tomu účelu. Spoj. Státy zapůjčily Alger, který mešká přitómne v Havaně, jež dobé nešťastí byla hrozně rozbořena na, takže záchranné mužstvo vzor nadlidského namáhání nebylo v stavu dostati se k tonoucím. Ztráty na majetku jsou ohromné.

Usmrceni byli tito Nebrasčané: vojín Milton Linde od setniny A; Wm. Orr, taktéž od setniny A a Howard G. Whitmore od setniny L.

Po krátkém loji ustoupili povstaleci ze svých posic, na vzdor tomu, že kryti byli trojným opevněním. Odpor jejich byl krátký a chabý.

Gen. McArthur se svým štábem ubíral se pak po trati do města, aniž by na kterékoliv straně padla jediná rána. Leč vzor tomu ubíral se ku předu jen s největší opatrností. Když však přivedl veselé dle do města, tu povstaleckí ostrostřelci, za domů ukryti anebo po střechách dlouhým rozložením, zahájili na Američany prudkou palbu, leč byli záhy ze svých míst vypuzeni a rozpráse-ni. Ztráty povstalecké nejsou velké, nebo houštiny poskytovaly jim takovou ochranu, že bylo za němi možno viděti. Dlouhostřelcové naše muselo pro tu samou příčinu ostati téměř úplně nečinné.

V noci na to vzplanuly vešle oheň v tábořech, na pravý pluk kanaského a na levo pluk pennsylvanského, nacházejícího se za řekou. Vlak se zásobami pro vojsko se značně opozdil následkem poboření všech mostů, však v městě a okolí nalezlo hojnost zásob, zejména drážbe, ovoce, rýže atd. Zdravotní sbor koná plně a vytrvale své povinnosti. Nemocniční zřízené je to nejtokonalejší.

Dne 2. tm. došla zpráva do Washingtonu, že vojsko McArthurovo ubytováno jest ve městě a z části kol města. Na obou stranách uzavřeno bylo příměří na 24 hodin, než povstaleci kol Malolos rozptýleni nepřestávali po celou tu dobu činiti výpady proti Američanům, což tito ovšem velice unavuje. General Hall a Lawton, kteří položeni jsou od vodárny až k La Lonia, svedli tu několik potýček, které byly ovšem nepatrné, než měly za následek, že mužstvo i důstojníci musí spáti ve stáncích připravených každá okružik k boji, an panují obavy před možným útokem.

Většina Američanů jest přesvědčena, že všechno odpor a stla Filipinů jest zlomena a povstání že bude konec v čase krátkém. Jeden z nejpednějších a nejojojnějších povstaleckých velitelů, gen. Pio del Pilar, desertoval Aguinildovi v těchto dnech a mnoho jiných bude následovati jeho příkladu a věnovat čtí prý služby své Američanům.

Španělské ználice křepe povstalec a majíce o nich trpkou zkušenost, nevěří nijak, že by kdekoliv byl rebel i konec a že by povstaleci ochabovali. Oni vytrvávají a pouze deštivé období může je v pokračování v boji na čas zastaviti.

Aguinildo se svými stoupenci úkl se do San Fernando, kam zároveň přestěhoval svou továrnu na patrony.

Dále se oznamuje, že Aguinildo zvěděv o osudné porážce povstalec, jakož i o tom, že Filipinové nasyc-

Z FILIPIN.

Dne 13. března vtrhl gen. McArthur se svým vojskem do Malolos, dosavadního sídla vlády Aguinildovy. Povstaleci kladli pouze slabý odpor a opustili záhy město, aniž by, jak to u nich bývá v obyčejí, byli jej zapálili.

Američané předchozího dne přitřli k městu za soumraku a položil se tábořem as mili od něho v květinách a bahorech. Ve 2 hodiny ráno huulo se vojsko proti městu po břehu řeky Guiguinto. Levě křídlo voje, táhnuce podél tratě, bylo co možno nejvíce sestleno, peněvadž se za to mělo, že ono první narazí na povstalece, kteří u města podél tratě se koncentrovali.

A také skutečně levě křídlo tvořil první pluk Nebrasky, první pluk Jižní Dakoty a desátý pluk Pennsylvanský, jež první narazil na nepříteli, ukrytého v lese. Zle strhla se prudká sarvátka a hromadná střelba na obou stranách trvala zde po celou půl hodiny. V tomto boji padli čtyři mužové a 30 bylo jich raněno.

Usmrceni byli tito Nebrasčané: vojín Milton Linde od setniny A; Wm. Orr, taktéž od setniny A a Howard G. Whitmore od setniny L.

Po krátkém loji ustoupili povstaleci ze svých posic, na vzdor tomu, že kryti byli trojným opevněním. Odpor jejich byl krátký a chabý.

Gen. McArthur se svým štábem ubíral se pak po trati do města, aniž by na kterékoliv straně padla jediná rána. Leč vzor tomu ubíral se ku předu jen s největší opatrností. Když však přivedl veselé dle do města, tu povstaleckí ostrostřelci, za domů ukryti anebo po střechách dlouhým rozložením, zahájili na Američany prudkou palbu, leč byli záhy ze svých míst vypuzeni a rozpráse-ni. Ztráty povstalecké nejsou velké, nebo houštiny poskytovaly jim takovou ochranu, že bylo za němi možno viděti. Dlouhostřelcové naše muselo pro tu samou příčinu ostati téměř úplně nečinné.

V noci na to vzplanuly vešle oheň v tábořech, na pravý pluk kanaského a na levo pluk pennsylvanského, nacházejícího se za řekou. Vlak se zásobami pro vojsko se značně opozdil následkem poboření všech mostů, však v městě a okolí nalezlo hojnost zásob, zejména drážbe, ovoce, rýže atd. Zdravotní sbor koná plně a vytrvale své povinnosti. Nemocniční zřízené je to nejtokonalejší.

Dne 2. tm. došla zpráva do Washingtonu, že vojsko McArthurovo ubytováno jest ve městě a z části kol města. Na obou stranách uzavřeno bylo příměří na 24 hodin, než povstaleci kol Malolos rozptýleni nepřestávali po celou tu dobu činiti výpady proti Američanům, což tito ovšem velice unavuje. General Hall a Lawton, kteří položeni jsou od vodárny až k La Lonia, svedli tu několik potýček, které byly ovšem nepatrné, než měly za následek, že mužstvo i důstojníci musí spáti ve stáncích připravených každá okružik k boji, an panují obavy před možným útokem.

Většina Američanů jest přesvědčena, že všechno odpor a stla Filipinů jest zlomena a povstání že bude konec v čase krátkém. Jeden z nejpednějších a nejojojnějších povstaleckých velitelů, gen. Pio del Pilar, desertoval Aguinildovi v těchto dnech a mnoho jiných bude následovati jeho příkladu a věnovat čtí prý služby své Američanům.

Španělské ználice křepe povstalec a majíce o nich trpkou zkušenost, nevěří nijak, že by kdekoliv byl rebel i konec a že by povstaleci ochabovali. Oni vytrvávají a pouze deštivé období může je v pokračování v boji na čas zastaviti.

Aguinildo se svými stoupenci úkl se do San Fernando, kam zároveň přestěhoval svou továrnu na patrony.

Dále se oznamuje, že Aguinildo zvěděv o osudné porážce povstalec, jakož i o tom, že Filipinové nasyc-

ni jsou boje, vyslal k generátu Ottiliovi posli, žádaje ho za zastavení nepřátelství a nařiz. vyjednávat o mír.

Americká komise na Filipinech vydala dne 4. tm. k domorodcům proklamaci, podávající jim ruku k smíření a přátelství. Filipinové se vyzývají, aby poslali své zástupce do společné konference. Slibuje a zaručuje se jim všechna osobní svoboda, civilní i náboženská práva a Americe leží prý blohoby a spokojenost Filipinů hiuboce na srdci. Amerika zavěsti zde chce pouze lý tený společenský pořádek dle svých republikánských forem a chce v budoucnosti střežiti ostrovy tyto a býti nad nimi jako mocný a pečlivý opatrovník, tak aby novorozené a slabé republice nikým uškozeno býti nemohlo. Jest dále starostí a vroucím přáním Spojených Států, aby obyvatelstvo Filipin domohlo se žádoucího, samostatného rozvoje obdohdného a aby vyšlino se naroveň ostatním civilisovaným národům světa.

Autorem této proklamace jest člen komise, prof. Shurman.

Američané a Angličané bombardují Samoa.

Volba Samoanského krále přivodila, jak se dalo očekávati, vážný konflikt; vzbuření a krise doštavila se dne 21. března, kdy velitel britického loďstva, totiž křižák Porpoise a Raylast, pak americký křižák Philadelphia, velitel admirál Kautz, počaly bombardovati Apii, hlavní město ostrovů Samoanských, jakož některá jiná pobřežní města.

Poněvadž Mataafa, nově zvolený král Samoanských ostrovů a celá provisionální vláda zdřábali se vyvěti požadavkům zástupců cizích mocností a vyhýbali se plnění podmínek mezinárodních smlouvy, vřval admirál Kautz konsuly a zástupce cizích mocností ku konferenci na palubu Filadelfie. Konferencí této účastnili se zároveň velitel britického loďstva se všim důstojnictvem, jakož i všecko důstojnictvo americké a po delším rokování bylo usnešeno, aby prozatímni vláda byla rozpuštěna a adm. Kautz zaslal Mataafovi a jeho stoupenům, aby opustili Mulinu neodkladně a odebrali se do vnitru ostrova, což se také stalo. Německý konsul Rose v Apii, vydal proklamaci, vřelof dodatok k oně proklamaci, kterou byl vydal před několika týdny před založením provisionální vlády. Následkem proklamace této velké množství domorodců shlukilo se na různých místech a vyvolali velkou provokaci a konečně shromáždilo se jich as 22.000 v Mulinu, ústřední sídlo vlády Mataafovy, které tento byl před tím opustil, a zde všechny cesty a brány zabarikádovávali. Mimo toho zmocnili se všech anglických a amerických budov, odkud však již před tím všichni Američané a Angličané uprchli a na loďech britických se neležali.

Obhojněkem posláno jest pak uti matum, aby do 1 hod. odpoledne dne 15. března město opustili a se v pokoji rozešli, jinak že zahájeno bude bombardování. K vyplnění tohoto rozkazu dáu jim čas pouhé půl hodiny a jelikož domorodci ve svém odporu setrvali, zahájena na město se všech tří loď kroužná kanonáda. Zahy stálo město v plamenech a zároveň bombardováno i několik pobřežních vesnic, které taktéž byly zapáleny.

Jeden granát z Philadelphia roztrhl se nedaleko budovy amerického konsulu. Zde nalézala se stráž námořních vojáků, z nichž jistému Rudgeovi rozřtěna byla jedna noha tak, že musela mu býti odemžuta.

Druhá puma praskla nad budovou německého konsulu, kde sířech a všechna okna byla vřtlučena a Němci zde útek hledajíc, utekli se co nejrychleji na německý křižák Falk.

Mnoho lidí, chtějce ostati neutrální a zároveň vyhnutí se všemu možnému nebezpečí, opouští rychle Apii a jiná města. Porpise bombardovala všechny vesnice západně

od Apie a zajala tu množství mužů a žen.

Američané a Angličané bojeji společně; proti Němcům a jich chování nemálo jsou popuzeni. Jeden Angličan a jeden Němec byli zde zatčeni na podezření, že jsou zvědové. Bombardování bylo po celou dobu velmi prudké.

Britický křižák Tarango, o němž se mělo za to, že má v úmyslu jménem své vlády anektovati ostrov Tonga, jeden z pokojných a přátelských ostrovů pacifických, obdržel od své vlády rozkaz, aby neprodlénil opustil dosavadní své stanovisko a odebral se do Saiva, hlavního a sířelnoho to města ostrovů Fidži.

Situace na Samoa a bombardování zahájené Spoj. Státy a Anglii, považováno jest všeobecně za událost velice vážnou. Německo zaujímá tu protivné stanovisko a bombardování stalo se vzdor protestu Německa.

Hubed když došla zpráva o bombardování tom do Washingtonu, zavolal prezident McKinley tajemníka státu Haya a prvního tajemníka německého vyslančího barona Speeka von Sternberg k úradě.

Berlínský tisk vyjadruje se velmi skepticky a obává se vážného konfliktu.

Naše vláda praví, že nedala adm. Kautzovi žádný rozkaz k bombardování Apie a slibuje, že záležitost této důk ladně vyšetřiti nechá.

Na druhé straně tvrdí se, že oba veliteloové jednali úplně tak, jak toho potřeba k rozluštění samoanské otázky káže a Německo, nemaje tu více zájmu než kterákoliv jiná mocnost, neměže z toho vyloukati žádný kapitál, tím méně bráti to za příčinu k nějakému mezinárodním konfliktu.

Adm. Kautz a Angličané, po náležitě úradě s konsuly cizích mocností, jakož i důstojnictvem loď, přesvědčivše se, že zavládla na Samoa úplná anarchie, zahájili bombardování.

Drobné zprávy.

* V Chicagu zvolen byl podruhé mayorem Carter H. Harrison velkou většinou nad svým protivníkem Zena R. Carterem, republikánem a John P. Altgeldem, neodvislým. Harrison obdržel 146.914, Carter 107.304 a Altgeld 45.401 hlasů. Harrisonova většina jest 39,610 hl. Harrison jest prý zvláštním příznivcem Čechův.

* Dva zástupci kubánského vlády ve Washingtoně, Hevia a Villon, vrátili se v úterý naspěť do Havany a oznámují assembly, že poslání je jich se nezdařilo a že nebylo možno lze s vládou Washingtonskou učiniti nějaké dohodnutí.

* Detroitští mayor Maybury vetoval usnešení rady, nřmž ustanovuje se výbor, jehož předsedou měl býti bývalý guvernér Pingree a který měl vyjednávatí o vykoupení poškozených dráh městem.

* V Kingstonu, na Jamaicae, došlo dne 31. března mezi americkými plavci k prudké hádce o námořní bitvu u Santiagu a hádka skončila krvavou řečí. Vyžádalo to celé dvě hodiny, než policie a důstojnictvo zjednalo opět pořádek. Jeden námořník z křižáku Texas, Green, rozpráran byl v podobě a jiný námořník Armsteal byl dvakrát bodnut do hlavy. Oba ranění byli černochem Johnsonem z loď Texas, který byl zatčen. Celá řada jiných námořníků byla raněna.

* Sděluje se, že letošní assembly u Beatrice bude veliképu, nebo přijede sem z Kuby starý válečník generál Gomez, o čemž gen. Colby má osobní ujistění.

* V Brooklynu, Mass., zemřel Geo. Andrews, profesor moderních jazyků na zemské vojenské akademii ve West Point.

* V Davenport, Ia., zastavilo v úterý práci 400 strojníků v arsenále Rock Islandském, žádajíce zvýšení mzdy. Komandant Blunt praví, že není autorisován mřdu dělníckým zvýšiti.